

„A pesti fiú nem mászik a tetőre”

Miért nincs megfelelő utánpótlás egyes szakmákban?

Miért kell napokig várni egy kisebb cipőjavításra? Miért nem épül gyorsabban a ház? Csorog a csatornából a járóke-lők nyakába a víz, s hetekig nem csinálják meg! Naponta találkozunk ilyen problémák-kal, panaszokkal és naponta olvashatjuk az újságokban a hirdetések között, hogy tucat-számra keresnek a vállalatok szakmunkásokat. *Keresnek, de nincs megfelelő számú jel-entkező.*

Legutóbb a fővárosi tanács vb-ülése is napirendre tűzte ezt a problémát. Részletesen foglalkozott a szakmunkás-hiánnyal, a felnőtt szakmun-kásképzéssel, a munkaerőhul-lámzással, a munkafegyelem kérdésével is. Ezzel kapcsolat-ban kerestük fel a tanács munkaügyi osztályát, ahol el-mondották az e téren szerzett tapasztalatokat.

Kihaló szakmák?

A baj ott kezdődik, hogy *nincs megfelelő utánpótlás egyes szakmákban.* A fővárosi tanácsi vállalatok például az 1964—65-ös tanévre összesen 1492 ipari tanulót szerződtettek. Ennél azonban lényegesen ma-gasabb létszám szerződtetésé-re lett volna szükség.

Vannak szakmák, amelyre kevesen jelentkeznek. Ilyen például a kőműves, az ács, a kőfaragó szakma. De még rosszabb a helyzet a tetőfedő, és a bádogos szakmákban. Ezekben 100—150 ipari tanuló szerződtetésére lenne szükség évente, ezzel szemben az előb-biekre 2 fő, az utóbbiakra 14 tanuló jelentkezett 1960 óta. A régen olyan közkedvelt és megbecsült kelmefestő szak-mára öt esztendő alatt 27 ta-nuló jelentkezett, pedig a Pa-tyolat munkájának kibővülése miatt évente legalább száz fő-re lenne szükség.

— *Pesti fiú nem mászik a tetőre!* — mondták a mun-kaügyi osztályon. — Ilyen szakmára csak vidékiek jelent-keznek. Igaz, egyre kevesebb tetőfedőre van szükség Buda-pesten, az új épületeknél már nem is kell, de a sok régi ház teteje megsínyli a régi szép szakma iránti közömbösséget. De kevés a jelentkező a vas-iparban a forgácsoló szakmára is.

Kedvenc szakmák?

Hasonló nehézségekkel küzd a sütőipar például. Kevés a cipész, a szabóiparba jelentke-ző is alig akad. Ápolónőkép-zésre már többen is jelentkez-nek, mert kényelmes otthonuk van a lányoknak. De amint kezükben a képesítés, nagy részük más felé orientálódik, mert ez a szakma három mű-szakos, s ezt általában nem szeretik. A textilszakma is azért küzd nehézségekkel. Csak vidékről lehet feltölteni.

Hová jelentkeznek, s milyen szakmát kedvelnek a mai fia-talok?

— *A lányok főleg fodrász-nak, kozmetikusnak menné-nek. Csábítja őket a jó kereset, a könnyű, tiszta munka. Meg-rohanták a műszerész szakmát is, főleg a rádió- és televízió műszerési szakma csábító, mert ennek nagy jövőt jósol-nak.*

Némi javulás tapasztalható az utóbbi esztendőben, de nem sok. Mivel a budapesti fiata-loknak egy sor szakma nincs ingyére, a főváros vidékről ver-buvál utánpótlást. Ennek azon-ban korlátot szab az ipari ta-nulóotthonok hiánya. Ezt a kérdést sürgősen meg kellene oldani.

Hány vidéki dolgozik Budapesten?

Meg kell azonban mondani, hogy a felnőtt szakmunkás-képzés is gyermekcipőben jár. *A tanácsi vállalatok Budape-sten 17 szakmában, 567 fő rész-vételével 29 szakmunkás vizs-gára előkészítő tanfolyamot indítottak, de ez kevés, a tény-leges szükségletet nem fede-zi.* Mint előbb mondtuk, kü-lönösen nagy a hiány az esz-tergályos, a lakatos, a kőmű-ves, a tetőfedő, a cipész szak-mákban.

A vidék feláramlása Buda-pestre ugyan az utóbbi évben némileg csökkent, de azért még mindig erőteljes. Az épí-tőipar például nem is tudna létezni vidéki munkások nél-kül. Az építőipar szállást is tud biztosítani a vidéki mun-kásoknak, s ez nagy előny.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

331

Szerző: <i>Yllés Tamás</i>		Cím: <i>"A pesti fiú nem mászik a tetőre"</i>	
Forrás: <i>Magyar Nemzet</i>		Idő: <i>"1965"</i>	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
	<i>1965. jan. 23.</i>		
Személy		Helyszám	

Más iparág erre képtelen munkásszállás hiányában.

Egy kimutatás szerint vidékről 180 ezer dolgozó jár Budapestre. A főváros és a környező falvak között a vonatközlekedés kitűnő, 30—40 kilométerről is be tudnak érni egy óra alatt a munkások a reggeli munkásvonatokkal.

— A vidékiek persze csak tanácsi közvetítéssel vehetők fel munkára — mondják a munkaügyi osztályon. A tanács általában engedélyezi a munkavállalást, olyan esetekben, amikor a munkaerőigényt budapestiekből nem lehet kielégíteni.

Mi a megoldás?

— Készítettünk egy kimutatást, s megállapítottuk, hogy a termelésből ki- s belépő (a gozónál minden munkahelyváltoztatás átlagosan minimum háromnapos termelés kieséssel jár. A múlt év első három negyedévében csak a tanácsi vállalatoknál a ki- és belépések következtében 1 millió 357 ezer óra esett ki a termelésből.

Hogyan lehetne ennek a nagyarányú munkásvándorlásnak elejét venni? A törzsgárda-mozgalom megszerzésével az üzemekben például. Sok helyen bevezetik, hogy a nyereségrészesedésből is csak azok kapnak nagyobb részt, akik több éve ugyanabban az üzemben dol-

goznak. A »vándormadarak« kevesebb szociális juttatásban részesülnek.

A munkaerőhullámlás kedvezőtlen kihatással van a munkafegyelemre is. Elegendő ennek illusztrálására egy adat: az első háromnegyed évben a budapesti tanácsi vállalatok dolgozói 65 939 munkanapot mulasztottak igazolatlanul.

Hathatós és sürgős intézkedésekre van tehát szükség a bajok orvoslása érdekében. Ha megoldani teljes mértékben nem is lehet a munkaerőhiányt, de enyhítené az üzemek további korszerűsítése, gépesítése, valamint a munkaerők átcsoportosítása. A vidéki ipartelepítések és a bedolgozórendszer kiszélesítése is könnyítene a nehézségeken.

Fontos lenne továbbá, hogy megszeretessük a fiatalokkal a kihálóban levő szakmákat. Jelentős e tekintetben a Hazafias Népfront kezdeményezése, a pályaválasztási tanácsadás. El kell érni, hogy a fiatalok megismerjék a szakmákat, annak szépségeit, perspektíváit, az abban rejlő lehetőségeket, hogy ne csak a divatos mesterségek felé törekedjenek.

Hanem ha kell, ha szükség van rá, akkor a tetőre is másszanak fel a pesti fiatalok.

Illés Sándor